

AFRIKA

Přírodní poměry

- třetí největší světadíl (30 mil. km²)
- 1,4 mld. obyvatel
- nízká hustota zalidnění
- většina plochy velice špatně obyvatelná, nejvíce lidí je u oceánů nebo v nížinách
- obyvatelstvo dál bude stoupat
- malá horizontální členitost = relativně rovné pobřeží
- prochází jí rift – Africká a Somálská deska
- S část Afriky je velice stará – je plochá
- největší vertikální členitost je na území toho riftu
- hranice:
 - Z: Atlantský oceán
 - S: Středozemní moře, Gibraltarský průliv
 - V: Suezský průplav (budován od r. 1869; plány už od Egypta; stavba trvala 10 let; dnes spravuje Egypt, ale stavěla ji Francie)
- krajní body:
 - S: Bílý mys
 - J: Střelkový mys
 - Z: Zelený mys
 - V: mys Hafun
- ostrovy patřící k Africe
 - v Indickém oceánu: Madagaskar, Sokotra (pod nadvládou Asie, ale patří k Africe), Zanzibar, Seychely
 - v Atlantském oceánu: Kanárské ovy, Kapverdské ovy
- **endemit** = organismus jedinečný na určitém místě; čím blíže rovníku, tím více endemitů; velikost ostrova: čím větší, tím lepší
- Somálský poloostrov
 - = africký roh
 - na severu: průliv bab al mandab – pirátství
 - zlom pokračuje až nahoru
- prvohory: severoafrický štít, nejstarší vrásnění, poušť Sahara
- druhohory: Velký Atlas (Džabal Tubkal, 4165)

Východoafrický rift

- čili zlom
- na divergentním rozhraní Africké a Somálské desky
- Africká deska se pomalu zanořuje pod Euroasijskou desku → pohoří Atlas
- nejhlubší jezero světa Bajkal
- východoafrická vysočina – nejvyšší bod Afriky: Kilimandžáro (stratovulkán = málo se rozteče a tudíž je vysoká)
- střední výška kontinentu: 750 m (třetí nejvyšší)

Populace Afriky

- “kolébka lidstva”
 - australopithecus, homo
 - savanová hypotéza – dnes už není hlavní, protože byly nalezeny kostry na západ od riftu
 - kosti australopithecus nalezeny u jezera Turkana – kostra Lucy
 - z Afriky se rozšířili do celého světa
- rasové složení:
 - středomořský typ – indoevropská skupina obyvatel (Arabové, Berbeři, Tuaregové)
 - v centrální a jižní Africe dominuje negroidní rasa, sekundárně se sem dostali malgaši

REGIONY AFRIKY

Islámský svět

- S Afrika (a Arabský pol.)
- **sunnité** (více, za nástupce Mohameda považují i nepřímé následovníky) x **šiiité** (ortodoxnější, Mohamedovi nástupci jen přímí potomci)
- nejlidnatější islámský stát: Indonésie
- OPEC – organizace zemí vyvážejících ropu (sídlo ve Vídni)
- **Sunna** – ústní podání o výrocích a činech Mohameda a jeho nástupců
- okolo 30 st. s. š. → pouště
- **Maghreb** = arabský západ (bohatý region) x **Sahel** = pás chudých států na J Sahary
- přírodní podmínky
 - hlavní města u Středozemního moře
 - Atlas
 - Sahara = štít Africké lit. desky, největší poušť světa
 - **vádí** = vyschlá říční koryta, která jsou občas naplněná
 - **šoty** = bezodtoké oblasti (salinita 30 až 40 % = hypersalinita)
- jedna z kolébek civilizace (delta Nilu, Eufrat a Tigris)
- Asuánská vodní nádrž (na hranici Egypta a Súdánu)

Pozn. Typy pouští: písčité, šterkovité a kamenité.

- malárie
 - srpkovitá anémie – AA (my), Aa (heterozygot), aa (srpkovitá anémie)

x	A	a
A	AA - smrt	Aa - vv
a	Aa - vv	aa - smrt

viz [biologii](#).

- ropa v Nigérii → může být nejvyspělejší stát Afriky, ale není